

POHROMY, KATASTROFY, NEŠTĚSTÍ A JEJICH PŘEKONÁVÁNÍ V PŘEDMODERNÍ SPOLEČNOSTI *EKONOMICKÉ MYŠLENÍ V MINULOSTI I.*

AKADEMICKÉ KONFERENCEČNÍ CENTRUM
PÁTEK 25. ZÁŘÍ 2026, 9.30–18.00

ANOTACE

Fenoménu tzv. „krizových“ situací v předmoderním světě byla v minulosti věnována již značná badatelská pozornost, stejně jako dobovým způsobům reflexe. Méně pozornosti pak bylo zaměřeno na jejich překonávání. Pracovní workshop se proto primárně zaměří na různé způsoby resilience a překonávání krizových či katastrofických situací, zejména shánění finančních nákladů na obnovu nebo vrácení do původního stavu, (re)organizaci práce apod. Mnohdy nedošlo k narovnání hned, ale předmoderní společnost musela pracovat s mnohaletými provizorii, protože postrádala dostatek finančních i lidských zdrojů na obnovu. Jedinci často museli složitě hledat různé životní strategie k pouhému přežití. Jedním z cílů konference je propojit sociokulturní dějiny s dějinami ekonomického myšlení a ukázat, jak předmoderní člověk čelil existenčním výzvám. Workshop volně navazuje na přednáškový cyklus *Ekonomické myšlení ve středověkých a raně novověkých městech I + II*.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo
školy, mládeže
a tělovýchovy

Filosofický ústav AVČR
Institute of Philosophy

CENTRE
FOR MEDIEVAL
STUDIES

STRATEGIEAV21
Spíckový výzkum ve veřejném zájmu

Akademie věd
České republiky

PROGRAM

9.30–10.00 – Martin Nodl

Katastrofy a ohrožení jako výzva pro pozdně středověkou městskou společnost

10.00–10.30 – Martin Musílek

Odras katastrof a ohrožení středověké městské společnosti (nejen) v pražských soudních knihách pro dluhy

10.30–11.00 – Vilém Zábranský – Pavel Raška

(De)konstrukce katastrofy. Sesuvy a zemětřesení v předmoderní době

11.00–11.15 – Přestávka

11.15–11.45 – Gabriela Blažková – František Adámek

Požár 1541 jako katalyzátor změny urbanistického vývoje Hradčan

11.45–12.15 – Jaroslava Hausenblasová – Jan Hrdina – Miroslava Fůrová

Požár 1541 jako katalyzátor změny sociálního vývoje Hradčan

12.15–12.45 – Kateřina Bobková-Valentová – Michaela Ramešová – Ondřej Hnilica

Požáry města Telče do konce 19. století

12.45–13.15 – Přestávka na oběd

13.15–13.45 – Jan Havrda

Živelné pohromy ve středověké Praze. K problematice archeologické evidence povodní – možnosti a limity našeho poznání

13.45–14.15 – Milena Hauserová

Zkušenosti s povodněmi vepsané do struktury sídel a obhospodařované krajiny

14.15–14.45 – Martin Čapský

Souboj o vodu. Environmentální důsledky proměn kulturní krajiny středního Polabí v 15. a 16. století

14.45–15.00 – Přestávka

15.00–15.30 – Tomáš Somer

Kláštery v čase krize. Hladomory a domácí nepokoje v českých zemích na přelomu 13. a 14. století

15.30–16.00 – Michael Rykl

Život v provizoriu. Stavebně-historické doklady postupné obnovy po požárech z prvních dekád 14. století

16.00–16.15 – Přestávka

16.15–16.45 – Zdeňka Řehoutová

Resilience rolnických komunit v českých zemích mladšího středověku a raného novověku

16.45–17.15 – Kajetán Holeček

Cesta tam a zase zpátky. Židovské domy během vyhnání z Čech v letech 1541 až 1564

17.15–17.35 – Radek Pecha

Hospodářské strategie Karlštejna v době husitské

17.35–18.00 – Diskuze, závěrečné shrnutí a zakončení

Toto odborné kolokvium bylo finančně podpořeno v rámci projektu Strategie AV 21 „Moc předmětů: Materialita mezi minulostí a budoucností“ řešeném na Filosofickém ústavu AV ČR, v. v. i. a z výzkumného projektu „Urbanita: nerovnost, adaptace a veřejný prostor měst v historické perspektivě“, registrační číslo: CZ.02.01.01/00/23_025/0008735, který je součástí Operačního programu Jan Amos Komenský.